

В зеленчуковата градина

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 17.04.2022 *Брой:* 4/2022

В разсадното отделение и оранжерията

В разсадното отделение продължават грижите за разсадите (домати, пипер, патладжан, краставици) за полето. За получаване на здрав разсад разликата между дневната и нощна температура не трябва да надвишава $6 - 8^{\circ}\text{C}$, за да не се провокира „лъжливо сечене“ на разсада. В разсадното отделение се поддържа влажност 50-60% от ППВ и температура на субстрата - $20-25^{\circ}\text{C}$. Голямо значение за качеството на разсада има контрола на хранителния режим – $\text{pH} = 6.2 - 6.8$, обща солева концентрация на субстрата – $\text{EC} = 1.2 - 1.8 \text{ mS/cm}$ в зависимост от разсада (гъст, пикиран) и културата.

В оранжерията вече е засадено ранното производство на домати и краставици. Ако оранжерията е неотопляема предстои засаждане на пипера на по-късен етап. Болестите и неприятелите, които се наблюдават при вече разсадените растения са същите, които нападат и разсадите. Необходимо е да се провежда редовен мониторинг за ранно откриване появата на болести и неприятели и превантивна растителна защита, съобразена с праговете на икономическа вредност (ПИБ).

БОЛЕСТИ

Кафяви листни петна (*Alternaria spp.*)

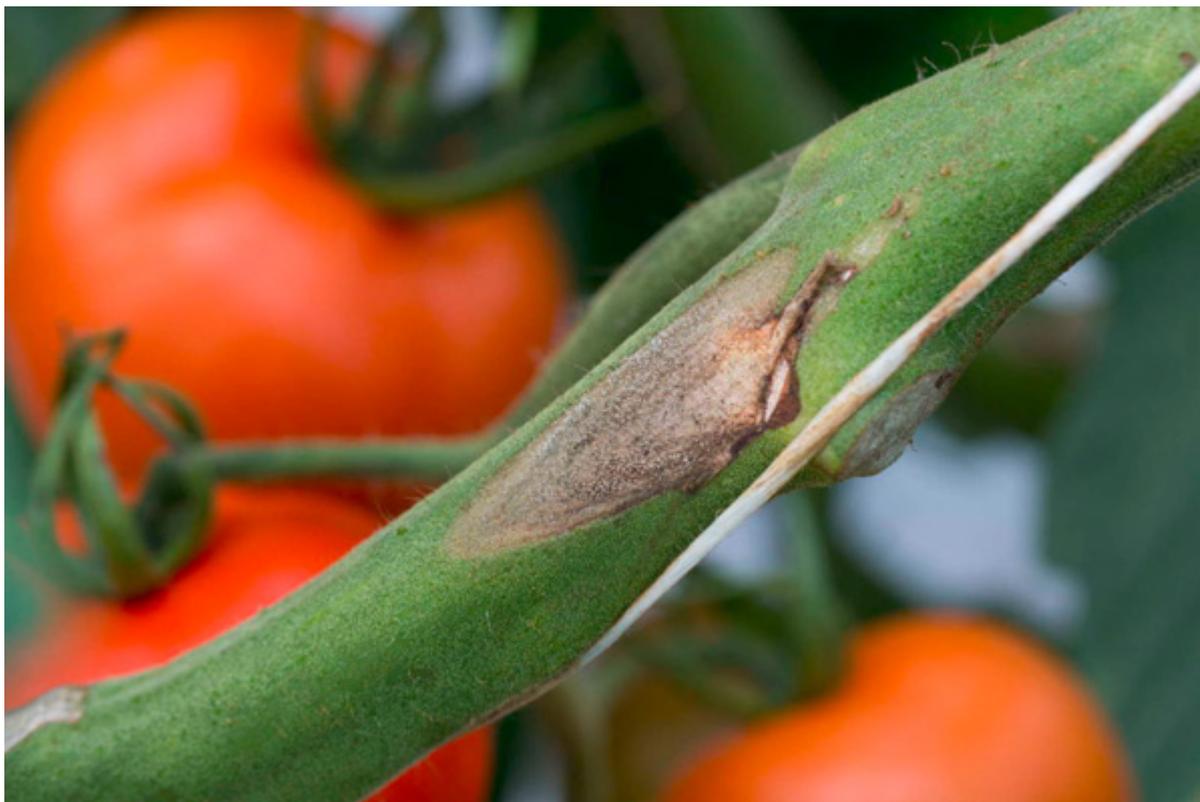
Петната по листата са тъмнокафяви, до черни с концентрична структура. Подобни са и по останалите надземни части. Нападението по цветните дръжки причинява окапване на цветовете. Петната по плодовете най-често са разположени в дръжчената ямичка и също имат концентрична структура. Болните части се покриват с тъмен налеп от спороношението на гъбата. Причинителят предпочита старите, завършили растежа си листа. Развива се при висока относителна влажност.

Контрол

Поддържане на оптимален температурно-влажнен режим в култивационните съоръжения; Редовно проветряване на съоръженията; Третирание с продукти за растителна защита (ПРЗ) при поява или при

наличие на благоприятни условия.

Регистрирани ПРЗ: Азака 80 мл/дка; Дагонис 100 мл/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Копфор Екстра 200 г/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Полирам ДФ 0,2%; Прев-Голд 200-600 мл/дка; Синстар 70-80 мл/дка; Таетро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-200 мл/дка.

Сиво (ботритисно) гниене по домати (*Botrytis cinerea*)

Напада всички надземни части на растенията. Развива се при висока въздушна влажност. Петната са воднисти, а по-късно прегарят, покриват се с обилен сивокафяв мицел и спороношение на гъбата.

Конидиите на патогена се разнасят от въздушни течения и причиняват ново заразяване. Патогенът може да съществува и като сапрофит в почвата.

Контрол

Поддържане на оптимална въздушна влажност в разсадното отделение; Редовно проветряване; Отстраняване на нападнатите растителни части и унищожаването им навън; При поява на първи петна се третира с ПРЗ.

Регистрирани ПРЗ:Авалон 200 мл/дка; Геокс ВГ 50 г/дка; Еруне 40 СК 200 мл/дка; Претил 200 мл/дка; Пролектус 50 ВГ 80-120 г/дка; Сигнум 100-150 г/дка; Суич 62,5 ВГ 100 г/дка; Фолпетис 50 СК 250 мл/дка; Фонтелис СК 240 мл/дка.

Листна плесен (*Fulvia fulva*)

По горната страна на листата се появяват сравнително едри, светли петна с неправилна форма и неясно ограничени. По-късно те пожълтяват. При висока въздушна влажност долната им повърхност се покрива със светъл налеп от спороношението на гъбата, който по-късно потъмнява и става кадифенокафяв. Когато броят на петната върху един лист е значителен, те се сливат и той прегаря. При наличие на благоприятни условия растенията може да се обезлистят. Развива се при висока въздушна влажност.

Контрол

Отглеждане на устойчиви на заболяването сортове (По-голямата част от предлаганите на пазара сортове са устойчиви). Поддържане на оптимална въздушна влажност в разсадното отделение; Редовно проветряване; Балансирано торене; Унищожаването на растителните остатъци и плевелите, тъй като патогенът се запазва в тях. При необходимост - третиране с ПРЗ

Регистрирани ПРЗ: Еминент 125 МЕ 40-60 мл/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Сигнум 100-150 г/дка; Синстар 70-80 мл/дка; Фолпетис 50 СК 250 мл/дка.

Мана по краставици (кубинска мана) (*Pseudoperonospora cubensis*)

Това заболяване има значение при отглеждане на краставици през цялата вегетация. По горната страна на листата се появяват жълтеникави петна с неправилна форма, ограничени от нерватурата. Във влажно време са воднисти, а долната им повърхност се покрива с рехав сивовиолетов налеп от спороношението на гъбата. По-късно петната нарастват, сливат се и целият лист прегаря. При висока въздушна влажност в разсадното отделение болестта може да обхване за кратко време цялото растение и силно да редуцира добива.

Контрол

Поддържане на оптимален въздушен и влажен режим; Редовно проветряване на отделението; Пускането на отоплението в ранните часове на деня предотвратява образуването на роса и нападението от мана; Отстраняване на първите болни листа и унищожаването им извън оранжерията. При необходимост третиране с ПРЗ.

Регистрирани ПРЗ: Енервин СК 120 г/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Икуейшън про 40 г/дка; Инфинито СК 120-160 мл/дка; Корсейт 60 ВГ 20-30 г/дка; Прев-Голд 160-600 мл/дка; Таетро 18,5-37,0 г/дка.

Брашнеста мана по краставици (*Podosphaera xanthii*, *Erysiphe cichoracearum*).

По листата се появяват малки петна с неправилна форма, посипани с бял брашнест налеп от спороношението на гъбата. По-късно петната се сливат. Листата прегарят. Петна могат да се наблюдават по горната и долната повърхност на листата, по листните дръжки и стъблото. Презимуват като конидии по растителните остатъци, като мицел и спори по оранжерийните култури. Конидиите се разнасят от въздушните течения и причиняват нови заразявания. Благоприятни условия за развитие са: нарушен температурновлажен режим; небалансирано азотно торене; намалено осветление.

Контрол

Отглеждане на устойчиви сортове; Почистване на растителните остатъци от предишната вегетация; Балансирано азотно торене; Поддържане на оптимален температурновлажен режим; Третиране с ПРЗ при поява на първи петна.

Регистрирани ПРЗ: Вивандо 20 мл/дка (0,02%); Дагонис 60 мл/дка; Домарк 10 ЕК 50 мл/дка; Зоксис 250 ЕК 70 мл/дка; Колис СК 40-50 мл/дка; Легадо 80 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Сивар 80 мл/дка; Соната СК 500-1000 мл/дка; Трунфо 80 мл/дка; Фитосев 200 мл/дка; Фонтелис СК 240 мл/дка.